

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2934/23-S
Sp. zn. ČŠIS-S-520/23-S

Název	Základní škola a mateřská škola Opočnice, okres Nymburk
Sídlo	Opočnice 23, 289 04 Opočnice
E-mail	EIVeta@seznam.cz
IČO	75 031 311
Identifikátor	600 050 785
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iveta Erbenová
Zřizovatel	obec Opočnice
Místo inspekční činnosti	Opočnice 23
Inspekční činnost na místě	30. října a 1. listopadu 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků předškolního, základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), mateřské školy (dále „MŠ“), školní družiny a školní jídelny. Od předchozí inspekční činnosti v roce 2017 se zvýšil počet dětí i žáků, v ZŠ i počet tříd.

Vzdělávání 24 dětí v MŠ (naplněnost 80 %) se uskutečňuje v jedné třídě. Povinného předškolního vzdělávání se účastní devět dětí. MŠ vzdělává jedno dítě s odlišným mateřským jazykem a dvě mladší tři let.

Málotřídní škola aktuálně vzdělává ve dvou třídách 21 žáka 1. – 5. ročníku (naplněnost cca 38 %). Z tohoto počtu je jeden žák se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). K pravidelné docházce do jednoho oddělení školní družiny bylo ke dni inspekce zapsáno 20 účastníků (naplněnost 65 %).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelce se ve spolupráci s dalšími zaměstnanci většinou daří úspěšně naplňovat reálně stanovené cíle koncepce školy. Pro vzdělávání je vytvořeno vlnivé sociální prostředí, na kterém se podílí všichni zaměstnanci. Pedagogická rada projednává plánování vzdělávání, organizaci chodu školy, ale informace o výsledcích vzdělávání dětí v MŠ a přijímání opatření zjištěných nedostatků nejsou postačující. Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti v roce 2017 byly v ZŠ většinou odstraněny, přetrvává absence specializovaného vzdělání výchovné poradkyně a metodičky prevence. V MŠ přetrvává nesystematické vedení pedagogické diagnostiky, nevyužívání metod a forem vzdělávání stanovených v ŠVP pro předškolní vzdělávání a nedostatečná diferenciací vzdělávací nabídky.

I když vedení školy vyhodnocuje práci pedagogických pracovníků MŠ i ZŠ a kromě průběžné hospitační činnosti provádí i aktuální monitoring stavu pomocí každodenních krátkých vstupů do tříd, není kontrolní systém plně funkční. Záznamy z hospitací vedoucí učitelky v MŠ postrádají objektivní analýzu stavu, na základě které by docházelo k identifikaci vzdělávacích rizik a přijímání opatření vedoucích ke zkvalitňování vzdělávacího procesu. Méně pozornosti je věnováno sdílení účinných pedagogických postupů směřujících k jednotnému působení pedagogů na děti.

Rozpis přímé práce pedagogických pracovníků v MŠ neumožňuje součinnost učitelek v průběhu dopoledního vzdělávacího bloku ani při dopoledním pobytu dětí venku. Důsledkem je nevyrovnaná kvalita průběhu vzdělávání ve třídě, včetně metodických nedostatků a setrvání při pobytu venku při vyšším počtu dětí než 20 pouze na školní zahradě nebo jeho vynechání. Organizační a bezpečnostní zajištění kroužku Hravá angličtina nevhodně zařazeného v dopoledním vzdělávání a finančně podporované zákonnými zástupci je v rozporu s požadavkem Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Pedagogický sbor v ZŠ, MŠ i školní družině je plně kvalifikovaný. V ZŠ vzdělávají žáky tři učitelky a jedna asistentka. Zájmové vzdělávání ve školní družině zabezpečují tři vychovatelky. Předškolní vzdělávání zajišťují dvě učitelky. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zohledňuje zájmy pedagogů a potřeby školy však jen částečně.

Školní poradenské pracoviště tvoří ředitelka a výchovná poradkyně, která vykonává i funkci metodičky prevence rizikového chování. Vhodně koordinují využití podpůrných opatření při výuce žáků se SVP a v potřebném rozsahu poskytuje informace jejich zákonným zástupcům.

Vyučující si informace o dětech i žácích předávají bezprostředně při každodenním kontaktu. Vnější informační systém je funkční, průběžně jsou zveřejňovány aktuální informace na webových stránkách školy, probíhají osobní jednání zákonných zástupců s pedagogy a pravidelné třídní schůzky.

Velmi dobrá spolupráce školy se zřizovatelem a dalšími partnery má pozitivní vliv na kvalitu výuky a výsledky vzdělávání. Škola systematicky podporuje dobré vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání a prezentuje jejich výsledky prostřednictvím realizovaných akcí.

Základní zdroje financování potřeb školy byly posíleny o dotaci určenou na doučování žáků, na posílení vybavení digitálními pomůckami. Z dotace Evropské unie bylo také zřízeno a financováno místo školního asistenta v MŠ. Škola využívá finanční zdroje s ohledem na cíle stanovené v příslušných ŠVP.

Ředitelka průběžně vyhodnocuje stav materiálně-technického zázemí a efektivně zajišťuje jeho obnovu. Učebny ZŠ i MŠ jsou vybaveny dostatečným množstvím kvalitních pomůcek. Prostorově menší tělocvična i školní zahrada je často a účelně používána ZŠ i MŠ.

Materiální podmínky umožňují vzdělávání podle všech ŠVP v plném rozsahu. Od minulé inspekční činnosti došlo v této oblasti k zlepšení. Daří se doplňovat učební pomůcky, didaktické materiály a vybavení učeben školním nábytkem. Školní družina má pro svou činnost velmi dobře vybavené vlastní prostory a cíleně používá i další zázemí školy.

Škola vytváří bezpečné podmínky pro práci s dětmi i se žáky, jsou průběžně a průkazně poučovani o pravidlech bezpečnosti. Počet úrazů je minimální. Pravidelně je také prováděna revize tělocvičného nářadí a zahradních prvků. Zabezpečení vstupů do budov bylo v době inspekce funkční a účinné.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Nabídka ranních činností v průběhu vzdělávání v MŠ byla rozmanitá a navazovala na aktuální prožitky dětí. Pro spontánní aktivity byl poskytnut dostatečný časový prostor, děti si volily konstruktivní a námětové hry a efektivně využívaly širokou nabídku didaktických pomůcek.

Ranní kruhy byly zaměřeny prosociálně a k předávání informací o dalších činnostech. Příležitosti k verbálnímu projevu dětí nebo k projevování jejich vlastních pocitů a sdělování prožitků však učitelky nevyužily. Cvičení s nevhodnou strukturou pohybových aktivit nemělo dostatečnou fyzickou zátěž vzhledem k možnostem dětí. Absence rušné části nezohledňovala přiměřené zatížení organismu dětí a snižovala zdravotně preventivní účel.

Hlavní řízené činnosti jeden den vhodně naplňovaly aktuální téma ŠVP. Aktivity zahrnovaly řešení různých situací, témata cíleně navazovala na předchozí poznatky dětí a účelně podporovala jejich aktivizaci. Zdařilá nabídka pracovních činností dětí zaujala a podněcovala rozvoj jejich manipulačních dovedností. Efektivitu vzdělávacího procesu posiloval výběr vhodných skupinových forem práce. Důslednost učitelky při dodržování návyků správného úchopu pastelů starších dětí a jejich stabilního sezení zvyšovala účinnost uplatňované grafomotorické prevence.

Děti byly individuální pochvalou a povzbuzením průběžně hodnoceny, což posilovalo jejich zdravé sebevědomí a uvědomování si vlastních silných a slabých stránek.

Během přítomnosti studentky pedagogické školy v rámci praxe nebylo vzdělávání efektivní. Děti dostávaly od učitelky a praktikantky nejasné pokyny k plnění zadávaných úkolů, vzdělávání nebylo diferencované vzhledem k individuálním možnostem jednotlivců.

Předávání hotových poznatků neumožňovalo ani jejich aktivní zapojení. Zejména vzdělávání nejmladších dětí neodpovídalo svou náročností a časovou organizací vzdělávání jejich vývojovým předpokladům.

Učitelky operativně během inspekční činnosti upravily organizaci stolování, postupné odcházení dětí po jídle k následným aktivitám pak již vhodně zajišťovalo respektování jejich individuálního tempa při stravování. Děti byly vedeny k samostatnosti a přiměřeným pracovním dovednostem. Odpolední odpočinek byl organizován dle fyziologických potřeb dětí.

Společným znakem sledovaných hodin v ZŠ byly přívětivá pracovní atmosféra a vstřícné vztahy mezi učitelkami a žáky. Žáci respektovali třídní pravidla chování, na jejichž vytváření se aktivně podíleli. Učitelkám se dařilo efektivně podporovat rozvoj osobnostních a sociálních dovedností žáků a individuálně pracovat s žákem se SVP. Důraz byl kladen především na rozvíjení vědomostních a dovednostních cílů, méně již na postoje. Dařilo se využívat znalosti a dovednosti žáků z reálných životních situací. Kladný vliv na rozvoj digitálních kompetencí mělo cílené používání digitální techniky žáky při výuce. Negativem bylo ojedinělé využití problémových úloh, kritického myšlení, diferenciací úkolů směrem k motivovaným nebo nadaným žákům. Žáci prokazovali osvojení vědomostí a dovedností odpovídající osnovám daného předmětu a ročníku v závislosti na jejich osobních možnostech. Sebehodnocení žáků bylo využito téměř v každé hodině. Cílené závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení hodiny učitelkami pouze ojediněle.

Ve sledovaných hodinách matematiky učitelky kladly vhodně důraz na představu čísla, využití algoritmů při početních operacích a ověření správnosti řešení, méně podporovaly matematické uvažování a logiku. V hodinách českého jazyka byli žáci cíleně vedeni ke zvládnutí mluvnice a pravopisu. Podpora čtenářství a čtenářské gramotnosti je účelně rozvíjena ve spolupráci s místní knihovnou formou tematicky zaměřených návštěv.

Účastníci zájmového vzdělávání ve školní družině respektovali domluvená pravidla, aktivně se zapojovali do činností rozvíjejících osobnostní a sociální dovednosti. Vychovatelka vhodně motivovala účastníky k tematicky zaměřeným činnostem. Účastníci jsou účinně podporováni k rozvoji vlastních zájmů, ke kladnému vztahu k přírodě i zvyšování tělesné zdatnosti v rámci individuálních možností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogická diagnostika v MŠ je vedena formou zaznamenávání přehledu o rozvoji dítěte. Nízká frekvence zápisů a nekonkrétnost pedagogických záměrů pro další pedagogické působení však snižuje možnosti intervence.

Děti prokazovaly dobrou úroveň dovedností i poznatků. Dobře zvládaly běžné činnosti a požadavky, které na ně byly kladeny a přiměřeně se prosazovaly. Chovaly se bezprostředně, přirozeně komunikovaly mezi sebou i s dospělými. Navazovaly vzájemné kontakty, v případě potřeby se uměly domluvit. Užíváním vhodných výchovně-vzdělávacích strategií se u dětí vytvářejí pozitivní vztahy, učí se spolupracovat a respektovat druhé. Starší děti měly upevněné hygienické a zdvořilostní návyky. Při výběru her a pomůcek byly samostatné, při práci s nimi se dokázaly soustředit, pracovat podle stanovených postupů a využívat předchozí zkušenosti.

Výsledky vzdělávání žáků v ZŠ jsou pravidelně a převážně účelně sledovány prostřednictvím čtvrtletních a tematických prací. Systém podpory žáků ohrožených školním neúspěchem formou doučování je účinně realizován, což dokládají meziroční zlepšené výsledky žáků. Na konci školního roku 2022/2023 z celkového počtu 24 žáků 18 (tj. 78 %)

prospělo s vyznamenáním, čtyři žáci prospěli a dva neprospěli. Počet pochval významně převyšuje ojediněle udělená výchovná opatření. Pozitivem je skutečnost, že nebyly zaznamenány žádné neomluvené hodiny.

Škola pořádá výlety, exkurze a akce v souladu s cíli příslušných ŠVP. Součástí spolupráce s rodiči jsou různé akce, do kterých se aktivně zapojují. O aktuálním dění ve škole jsou zákonní zástupci informováni prostřednictvím webových stránek, nástěnek, při každodenním kontaktu i na schůzkách. Partnerství s dalšími organizacemi má pozitivní dopad do vzdělávání.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině jsou v souladu se vzdělávacími cíli příslušného ŠVP, výstupy z realizovaných činností jsou průběžně vyhodnocovány a cíleně prezentovány v prostorách školy.

Závěry

Vývoj školy

Zvýšil se počet dětí i žáků, v základní škole i počet tříd. Navýšen byl také podíl kvalifikovaných pedagogů.

Nedostatky zjištěné při předchozí inspekci v roce 2017 byly částečně odstraněny, přetrvává nesystematické vedení pedagogické diagnostiky v mateřské škole, nízká míra využívání různých metod a forem vzdělávání a nedostatečná diferenciací vzdělávací nabídky v mateřské škole. V základní škole přetrvává absence specializovaného studia výchovné poradkyně a metodičky prevence.

Silné stránky

Mateřská škola

- Účinné rozvíjení sociálních kompetencí dětí se příznivě projevuje v dobré úrovni jejich personálních dovedností. (4.4)

Základní škola

- Využívání digitální techniky při výuce má kladný vliv na rozvoj digitálních kompetencí žáků. (4.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Mateřská škola

- Nedostatečně účinný kontrolní a hodnoticí systém se negativně promítá do organizace, průběhu a výsledků předškolního vzdělávání. (2.1)
- Nediferencovaná vzdělávací nabídka podle potřeb jednotlivých dětí snižuje kvalitu vzdělávacího procesu v mateřské škole. (4.2)
- Nedostatečná práce s výsledky pedagogické diagnostiky se projevuje absencí přijímání efektivních opatření k dalšímu rozvoji dítěte. (4.3)
- Nevhodným rozvržením přímé pedagogické činnosti učitelek není zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě. (3.3)

Základní škola

- Ojedinele byla využita diferenciacie při vzdělávání motivovaných a nadaných žáků v základní škole. (4.3)
- Příležitostí ke zlepšení je zadávání úkolů s volbou různé kognitivní obtížnosti. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit účinnost kontrolního a hodnotícího systému pro zkvalitnění organizace předškolního vzdělávání.
- Uplatňovat procesy diferenciacie a individualizace vzdělávání dětí.
- Dopracovat systém k sledování a hodnocení vzdělávacích pokroků dětí, vyhodnocovat účinnost stanovených opatření.
- Nastavit efektivně přímou pedagogickou činnost učitelek v mateřské škole.
- Realizovat při předškolním vzdělávání účelné řízené zdravotně preventivní aktivity.
- Sjednotit pedagogické působení na děti.
- Diferencovat náročnost úkolů podle individuálních možností se zaměřením na motivované a nadané žáky.
- Příležitostí ke zlepšení v průběhu základního vzdělávání je zadávání úkolů s volbou různé kognitivní obtížnosti.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání, předškolní vzdělávání a zájmové vzdělávání k termínu inspekce
2. Školní řady ZŠ a MŠ a vnitřní řady školní družiny a školní jídelny k termínu inspekce
3. Třídní knihy ZŠ a MŠ a přehledy výchovně vzdělávací práce, rozvrhy vyučovacích hodin ZŠ, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekce
4. Záznamy z pedagogické rady ZŠ a MŠ, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekce
5. Personální dokumentace (potvrzení ve funkci ředitelky, doklady o dosažené kvalifikaci učitelů, o jejich dalším vzdělávání, rozvržení přímé pedagogické činnosti, plán dalšího vzdělávání, inzerce), školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekce

6. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2022/2023
7. Školní matrika ZŠ, MŠ a školní družiny včetně dokladů o přijímání dětí, žáků a účastníků ke vzdělávání, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekce
8. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekce
9. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-107/17-S, ze 13. března 2017
10. Evaluační materiály (hodnocení školy, záznamy z hospitační činnosti), školní roky 2022/2023 a 2023/2024 ke dni inspekce
11. Pedagogická diagnostika dětí, školní roky 2022/2023, 2023/2024 k termínu inspekce (vzorek)
12. Školní matrika včetně dokladů o přijímání dětí - vzorek, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
13. Zápis s ředitelkou školy z 1. listopadu 2023
14. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (kniha úrazů, poučení v třídních knihách o bezpečnosti a ochraně zdraví), školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekce
15. Informace o škole (zřizovací listina, výpis z rejstříku škol a školských zařízení, rozhodnutí, webové stránky školy) k termínu inspekce
16. Účetní a hospodářská dokumentace za roky 2022 a 2023 vedenou k termínu inspekce

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Jana Pavlová, Ph.D., školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Puterová, školní inspektorka

Bc. Marcela Jústelová, školní inspektorka

30. listopadu 2023